

„Testcsel” a minisztériumnak

Premier a felsőfokú menedzszerszakon

Hosszú ideig a Szegedi Élelmiszeripari Főiskoláról érkező hírek között „tartotta magát” az értesülés: önálló élelmiszeripari menedzszerszak indul, azaz indulna, ha a Művelődési és Közköztartási Minisztérium áldását adná rá. Minthogy a főiskola a budapesti Kertészeti Egyetemhez, emez pedig a földművelésügyi tárcahoz tartozik, az áldást kívülről várták, s az sehogyan sem akart megérkezni. Ettől még meglepőbb volt, hogy a szeptember 3-i tanévnyitón dr. Dinya László főigazgató bejelentette: az érvényes négyéves felsőfokú menedzserképzés premierje is. Áldás nélkül.

1989 júliusa – ekkor született meg a tanterv és az oktatási program, valamint ekkor továbbították az engedélyezésre javasolt szak tervét az FM-ből a művelődési tárcahoz – és 1991 júliusa között két év telt el. Két év általában elegendő idő ahhoz, hogy kiderüljön, érdemes-e csak várni, vagy tenni kell valamit. A Művelődési és Közköztartási Minisztérium engedélyének hiánya kizárja ugyan az önálló szak létesítését, az FM jóváhagyásával azonban semmi akadály nem maradt annak, hogy a főiskola egy „testcsel” mutasson be az öt várakoztató tárca felé és szakirány néven indítsa be a szakot.

E kényszerű fedőnév alatt

azonban úgy folyik az oktatás, mint ha a minisztériumi jóváhagyás megérkezett volna: a tanterv és az oktatási program négy éves és felsőfokú, csupán a megszerezhető oklevélre a dolgok jelen állása szerint nem írható rá a képzés szintjének megfelelő képesítés. Ki van ez találgatva: az emberi lelemény végetérhetetlen –, remélik ellentétben

a művelődési tárca időhúzásával, amely a négyéves képzési idő alatt véget ér, és visszamenőlegesen is az öt megillető néven lesz nevezhető a képesítés.

A főiskola vezetői tudták, mit csinálnak, hiszen egy tanévnyitón elhangzott bejelentésre nem lehet

országos beiskolázást

alapotni. Májusban szórólapon hozták az iskolák tudomására a szak-szakirány indulását, megjelentették a felvételi tájékoztatóban is. A júliusi felvételin 50 jelentkezőből 34 frissen leérettségizett diákok vettek fel, azokat, akik az alkalmassági vizsga mellett kizáró jelleggel nyelvvizsgálóval is rendelkeztek. Négyéves tanterv szerint fognak tanulni, melyben a hároméves alap- és nyelvi képzés mellett egy év programozott vállalati gyakorlat szerepel. Fél év itthoni, fél év pedig külföldi vállalatoknál: szaktanácsadói cégeknél, kis és nagy vállalkozásoknál, oktatási intézményeknél, és lesz aki nyugati piacutató cégeknél fog szabályosan munkába állni gyakorlat gyanánt. Oklevelet szerezni azonban kizárólag azok a hallgatók tudnak majd, akik –

a magyar felsőoktatásban egyedülálló módon –

két nyelvvizsgát tesznek.

(A nyelvvizsga megszerzése, igaz csak alapfokon, idéntől a SZÉF minden szakán kötelezővé válik.)

A főiskola főigazgatója bizakodik; kiterjedt nyugati kapcsolatokkal rendelkezik, és a nyugati partnerek hajlandók gyakorlataikon foglalkoztatni a hallgatókat, valamint a legjobbakat négy év után a menedzser masters-fokozatig továbbképezni. A hazai oktatói gárda már készen áll, de az Egyesült Államokból, Nagy-Britanniából és Svájcban is érkeznek meghívott előadók. Az idei évre 100 ezer dolláros világbanki hitelszerződés támogatja a menedzszerszakot, illetve zsebben van az a 210 ezer ECU értékű támogatás is, melyet a főiskola a TEMPUS pályázaton nyert, s melynek felét a szakra, másik felét pedig a mikrobiológiai oktatás megteremtésére kell fordítani.

És hogy a minisztérium engedélyével mi lesz? Állítólag a sok szakindítási kérelem hosszú elbírálási ideje okozza a késedelmet. De az is lehet, hogy a felsőoktatási törvény hiányában kell a kérelmeknek ácsorgogniuk, az annál is valószínűbb, mert a törvénynek még a koncepció formáját sem sikerült véglegesíteni. Érdeklődésünkre, egy reménykeltő „hamarosan” kívül többet mondani erről a minisztériumban sem tudtak. De a leleményességhez azért gratuláltak.

PANEK JÓZSEF

Kamarai kapcsolat Romániába is bartel

A Temes-Megyei Ipari és Kereskedelmi Kamara vendégeként a közelmúltban Romániában járt a Dél-magyarországi Gazdasági Kamara küldöttsége, dr. Ugrai András elnök és Horváth Lajos ügyvezető igazgató. A közvetlen kapcsolat-felvétel szolgáló temesvári látogatás során kiderült, a helyi, 800 tagot tömörítő kamarának nincs szégyennivalója, sőt, az osztrák és német adatállományhoz kapcsolódó számítógépes cég illetve termékinformációs rendszerrel máris megelőzték a szegedieket. A jó infrastruktúrával ellátott temesvári kiállítási területen tett látogatás során az is felmerült, hogy megfelelő érdeklődés esetén magyar cégek részvételével, decemberben vásárt és kiállítást rendeznének.

Szovjetunióhoz hasonlóan Románia is elsősorban a közvetlen árucserében, a bartel-kereskedelemben érdekelt, bár egyes termékekért dollárt is áldoznának. Tőlünk hordós és palackos bort, üdítőitalt, akkumulátort és takarmánytápot vennének, valamint a magyar élelmiszeripari technológia elismeréseként kisvágohidat, kismalmot és sütődét vásárolnának. A számítógépet köszönik szépen, azzal náluk is tele már a padlás.

Áruinkért cserébe mindent kínálnak, ami egyáltalán fellelhető, de elsősorban carbamid alapanyagú műtrágyával, illetve cementtel tudnának szolgálni. Az üzleti kapcsolatok sikere ezután már csak az áregyeztetéseken múlik.

K. A.

Telt combok mutatóba

Szólamok után tettek

FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

Az állattenyésztőknek, jelen esetben a sertésartóknak évek óta mondogatják, minőséget termeljenek. A számtalan összetevő közül, ami rájuk vonatkozik, alapvető feltétel a jó fajta, ideális tartási körülmények és a beltartalmi értékekben gazdag takarmány. Elsősorban a nagyüzemek, nagy tételben vállalkozók próbálkoztak eddig e követelmények teljesítésével. A pár disznó-hizlalók az alacsonyabb átvételi ár ellenére is jobban kijöttek az otthon épp megtalálható terményen felnevelt malackáikkal. A magas tápfehérje árak ellene hatottak a „korszerű tápláltságnak”. Az intenzív takarmányozást kívánó jónévű fajták és hibridek ezen a kosztion csak súlyoskodtak. A hagyományos fajták a terepen verhetetlennek bizonyultak. Egyesek következményként ebben a körben az utóbbi években romlott a húskihozatali mutató, s nőtt a zsiradék aránya. Így vagy úgy, eddig – az idén már nem – elkelték ezek a disznók is, az úgynevezett keleri piacon.

Innen kezdve valóban új életet kell kezdeni, legalábbis ez derült ki a Pick Szeged Szalámgyár és Húsüzem, valamint a Földművelésügyi Hivatal múlt heti kistermelőknek rendezett szakmai napon és bemutatóján. Bihari Vilmos vezérigazgató elmondta, hétfőn, azaz ma,

kezdi a szerződéskötést a melegeben. Tökésertésből 300 ezer darab kell, melyből 250 ezer export minőségű, vagyis méretes darabolt húsreszket adó, vékony szalonnájú. Emellett a szalámgyártás közel 100 ezer nagysúlyú sertést igényel. Átvételkor a mindenkor piaci árat fizetik, s egységesen 60 forintos minimálárat ajánlanak biztosíték-ként. Ha megyén belül nem találnak elegendő partnerre, decembertől távolabbi vidékeken is kereskednek.

A tanácskozáson több cég bemutatta intenzív tartásra alkalmas fajtáit, hibridjeit. A vágási próbán a különbségek is szemmel láthatóvá váltak.

Öcsödi Gyula, az FM főosztály-vezetője a termelés hullmzásait a későbbiekben sem tartja teljesen kivédhetőnek. Más kérdés, hogy az idei nyáron tapasztaltakkal ellentétben, a csúcsok és visszaesések kezelésére mielőbb meg kell találni a piacokonform eszközöket. Az egyensúly már új szerkezetben, megváltozott tulajdonviszonyok között állhat helyre. A lehetséges export mottója röviden: hosszú karaj, telt hátsó comb, két centisnél vékonyabb szalonna. A tenyésztők, a hizlalók, a feldolgozók és kereskedők közös teendője az ágazat önszabályozóvá tétele.

I. T. Sz.

Paradicsom pa(s)zírozás

Ha szeptember 9-én újraindul az átvétel, belemennek a szerződött mennyiség 30 százalékos csökkentésébe, a 3,50-es árat 2,80-ra engedik le, s a 30 banki napos, fizetési határidő helyett elfogadják a december 20-ai időpontot. Amennyiben teljesülnek e pontok, akkor a mostani huzavona idején keletkezett károk megtérítését sem kéri. Ugyanakkor, ha léfeldolgozás megakadása miatt nem tudnak elegendő paradicsomvetőmagot átadni megrendelőjüknek, s a külföldi vetőmagéért emiatt kárigényt jelent be, azt tovább hárítják. Végül, ha a Sámson-Szekő Kft. valamely pontját nem teljesíti új vállalatának, akkor kártérítési igényüket az eredeti szerződés szerint nyújtják be.

Ódry Károly szerint azért kell elemzést végezniük, mielőtt egymás tenyerébe csapnának, mert továbbra is bizonytalan a késztermék piaca, s nyomottak az árak. Ígéreten kívül semmilyen vételi ajánlat nincs a

Szombaton tárgyalóasztalhoz ültek a Sámson-Szekő Kft. és a paradicsomátvétel felfüggesztésében érintett szövetkezetek vezetői. Megegyezés nem született, a termelők indítványának elemzésére, értékelésére keddig kért haladékokat a konzervgyár. Tekintve, hogy a paradicsom érését lehetetlen felfüggeszteni, az átmeneti „tűzszünet” idején a vasárnap leszedett termést hétfőn az eredeti szerződés szerint veszik át a felvásárlók. Ha végleges egyezség keddig sem születik, akkor a többi paradicsom marad a szárán, s elkezdődik az áldatlan bírósági hercehurca. De lássuk a biztatóbb alternatívát, a termelők közös szerződés módosítási ellenjavaslatát, melyről Ódry Károly termelési igazgató tájékoztatta a sajtó munkatársait.

birtokukban. Ki kell kalkulálniuk, melyik a nagyobb veszteség számukra, ha raktárra termelnek, vagy ha az átvétel megállítása miatt bírósági ítéletre esetleg kártérítést fizetnek. Elmondta, hogy augusztus közepén jelezték nehézségeiket, fizetési haladékokat kértek, de ezt a kérést elutasították a partnerek.

Ábrahám Vincét, a rúzsai

Népszabadság elnökét arról kérdeztem, van-e hozzáfűznivalója a tárgyalásról konzervgyári tálalásban kapott információkhoz.

– Való igaz, augusztus közepén kaptunk értesítést a fizetési feltételek egyoldalú módosításáról. Miután ezt a termelői kör egyöntetűen elvetette, arra számítottunk: marad minden a régiiben. Erre jött az átvétel szeptember 4-ei leállítása. A fizetéssel kapcsolatos óvatosságunk nem véletlen, hisz a többség esetében még a tavalyi termés ár sem teljes egészében tisztázott, s az ideitől sem kaptunk még egy fillért sem. Egyébként a tárgyaláson felvetettük, a gyár újabb szerződés tervezetét is elfogadtuk volna akkor, ha az átvétel beszüntetése előtti mennyiséget, beleértve a tavalyit is, záros határidőn belül kifizetik. Ezt sem tudták vállalni. Ezek után, azt hiszem, érthető részünkről a bizalmi válság. A paraszt sem nyelhet le minden békát. Engedményeinket a megegyezés érdekében tettük, az MTI-nek adott korábbi nyilatkozatunkban is utolsó lehetőségként vetettük fel a demonstrációt. Csak remélni tudom, hogy keddig a gyáriak a szűken vett önérdéken felülkerekedve felelős és józan döntést hoznak. A megoldás kulcsa az ő kezükben van.

T. Sz. I.

Bahá'u'lláh követői

Szombaton délután Szegeden is megalakult a bahá'í közösség tagjainak vezető tanácskozó testülete, a Szegedi Helyi Szellemi Tanács. A bahá'íok – így nevezik magukat, tanaikat pedig bahá'ínak – idén nyáron már harmadszor látogattak Szegedre, a Dugonics téren, az egyetem előtt felállított asztalnál láthattuk őket, előadásait a JATE-klubban tartották.

A hit alapítója a perzsa Bahá'u'lláh, akit Isten új prófétájának tekintenek. Egységet, igazságosságot, békét hirdetnek, fontosnak tartják a teremtés megismerését, és mindenek fölötti alapvetéül a tolerancia, amivel például a többi vallás létjogosultságát sem tagadják. Velük kevésbé toleránsak a mohamedán területeken: a múlt század közepén sok bahá'í hívőt kivégezték, és máig üldözik tanaikat.

Papságuk nincs, bűnbocsánatot ki-ki magának adhat csupán, a lelkiismerete segítségével megítélte cselekedeteit. A közösségek ügyeit településenként és – magasabb szinten: országoként – a kilenc tagú szellemi tanácsok intézik, ez tanácskozó, döntéshozó testület is egyben. A legfőbb törvényhozó a haifai Igazság Egyetemes Háza, amelynek tévedhetetlennek kell lennie a hit kívánalmai szerint.

Szegeden egyelőre tizennyolc tagot számlálnak összesen. Aki kíváncsi arra, mit jelent bahá'ínak lenni, a 809-es postafiókszáma írjon (írnyitószám: 6701).

NY. P.

Kiállít a Szegedi Téglagyár

Gemenc Expo Szekszárdon

Az első magánvállalkozásként létrejött nagyszabású magyar kiállítást és vásárt Baráth Etele kormánybiztos nyitotta meg szombaton délelőtt Szekszárdon. A Gemenc Expót szervező Kalanovits László szekszárdi vállalkozó, a VOSZ Tolna megyei elnöke a hatvanézer négyzetméternyi területet öt évre vette bérbe a városi önkormányzattól, s mindössze három hónap alatt modern vásárterületet alakított ki a meglévő raktárpépületek felújításával és új pavilonok építésével. A nemzetközi követelményeknek megfelelően valamennyit felszerelték távközlési eszközökkel. A parkosított vásártérből ötezer négyzetméter a fedett kiállítási terület.

A Gemenc Expo első kiállításán, amely szeptember 15-éig tart, fogyasztási és beruházási cikkeket mutatnak be magyar, valamint dán, holland és német cégek, illetve a

magyar-külföldi vegyes vállalatok. Az újszerű vásáron többek között részt vesz a Salgótarjáni Süküveggyár, a Taurus autóalkatrészeket kiállító Tauril üzleti egysége, vagy például a Szegedi Téglagyár, amely a korszerű házipépítés, falazás és tetőfedés technológiáját érzékelteti kis helyen.

Kalanovits László elmondta: üzletkötésekre épülő vásárközpontot akar, folyamatos közvetítéssel. Egy-egy bemutató kiállítás után a résztvevők – kérésükre – bekerülhetnek a Gemenc Expo számítógépes rendszerébe, így valósul meg a komplex üzleti szolgáltatás, a vállalkozók, gyártók, kereskedők közötti partnerkapcsolat kialakítása.

Az idén még két kiállítás lesz a szekszárdi Gemenc Expónak, szeptember 21-én mezőgazdasági bemutató, október közepén pedig lakberendezési vásár. (MTI)

Kézsebészek tanácskozása

A SZOTE Traumatológiai Önálló Osztálya és a Magyar Traumatológus Társaság kézsebészeti szekciója a hét végén rendezte meg a magyarországi kézsebészeti tudományos ülést a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem új klinikájának tantermében. A kétnapos esemény programjában szerepelt a fiatal kézsebészek fóruma, a Magyar Traumatológus Társaság kézsebészeti szekciójának közgyűlése, valamint a

replantáció (a mikroszkópos, speciális technikát igénylő végtag-visszavarrás) magyarországi helyzetével foglalkozó kerekasztal-konferencia. A tanácskozás résztvevői megvitatták azt az előterjesztést, amely a kézsebészeti szekció kiválását ajánlotta a traumatológus társaságból és önálló társasággá alakulását javasolta, majd elfogadták a kézsebészeti társaság működésének alapszabályát.

Különböző típusú fehér és színes női, férfimunkaköpenyek és pamut munkaruhák, overallok nagy választékával állunk a közületek és érdeklődők rendelkezésére rövid határidőre. Érdeklődni lehet: Tápéi Házipari Szövetkezet Telefon: 26-28818 mellék Telex: 82-309

ÁB RT. SZEGED 1. SZ. FIOKJA, Kossuth L. sgt. 18-20. ÜZLETKÖTŐ keres jutalékos rendszerben fő- és mellékfoglalkozásban. Jelentkezni személyesen az üzletvezetőnél.

Utazzon olcsón Olaszországba!

Trieszt–Vence–Bibione. Elhelyezés: apartmanokban, utazás autóbusszal. Időpontok: szept. 16., 22., 25. Ár: 4900 Ft-ó. Isztambul: okt. 9–13-ig, 2 éjszaka, félpanzióval, autóbusszal, városnézéssel: 6800 Ft+költőpénz 2500 Ft-ó értékben. Magas-Tátra: 4 nap félpanzióval, autóbusszal 3050 Ft-ó.

Jelentkezés: TOURIMPEX Bt. Szeged, Retek u. 23–25. Telefon: 51-888.